

Výstup	Úspěšné obce (příspěvek na semináři Venkov 2018)
Instituce	Výzkumné centrum rurální geografie (RURAL) - PŘF UK - A. Vazačová, R. Perlín
Klíčová slova	obec - venkov - úspěšnost

Souhrn problematiky

Cílem výzkumu bylo identifikovat faktory úspěchu malých venkovských obcí, co stojí za tím, že obec je označena jako úspěšná? Jaké jsou znaky úspěšnosti a kdo jsou rozhodující aktéři, kteří garantují úspěch obce? Jaké impulsy pro rozvoj jsou podstatné (vnitřní x vnější)?

Výzkum byl proveden ve vybraných 12 venkovských obcích, které byly označeny Spolkem pro obnovu venkova ČR jako dlouhodobě úspěšné, tedy obce, které jsou v komunitě venkovských aktivních starostů vnímány jako úspěšné, dobře pracující, příkladné. Další byly doplněny na základě osobní zkušenosti a znalosti.

Jak autoři uvádí, rozlišujeme rozvoj (kvalitativní změna) a růst (kvantitativní změna). **Jako úspěšné chápeme ty obce, kde došlo ke zvýšení kvality života obyvatel**, definována jako míra osobního štěstí a spokojenosti jednotlivce, která v sobě odráží míru spokojenosti v komunitě, kde se jedinec pohybuje, kde žije (Theofilou, 2013). V obci s vysokou kvalitou života došlo k viditelné proměně ekonomického a sociálního (sociokulturního) prostředí a tyto změny se promítají jak do života obyvatel, tak i do vnějšího fyzického prostředí v obci.

Významnou roli v rozvoji hraje spolupráce, opakovaná úspěšná interakce posiluje důvěru a partnerství. Intenzitu partnerství mezi subjekty lze popsat 4x KO:

- KONKURENCE - aktéři bez interakce,
- KOMPETICE - vzniká interakce,
- KOORDINACE - přizpůsobení jednání k vyhnutí střetům,
- KOOPERACE - vzájemně výhodné partnerství, pro rozvoj nejdůležitější.

Metoda výzkumu

1. Strukturovaný rozhovor se starostou obce na téma kulturní a společenský život v obci, pořádání nejvýznamnějších akcí a spolupráce mezi spolky, mezi podnikateli a obcí při zajišťování kulturního, sportovního života obyvatel (listopad a prosinec 2017).

2. Vizuální hodnocení stavu fyzického prostředí v obci pomocí standardizovaného etalonu. Hodnocení stavebně technického stavu dominantních budov, stavu veřejného prostoru, stavu obchodů, škol, a sportovišť.

3. Hodnocení sebe prezentace obcí a spolků v obcích prostřednictvím veřejných zdrojů - aktivit na webových stránkách a sociálních sítích, webových novin a zpravodajů. Standardizované hodnocení je zaměřeno na aktuálnost, věcnost a případně na možnost reakce uživatelů, tedy obyvatel v obci.

4. Výsledky terénního výzkumu byly konfrontovány s hodnocením lidského kapitálu v obcích na základě výtípaných sociodemografických ukazatelů (zdroj SLDB 2011), které mohou indikovat úroveň lidského kapitálu v obci.

Faktory úspěšnosti obce jsou velmi individuální.

1. typ obcí: starosta - silná role hlavního aktéra (starosty)
2. typ obcí: jeden aktér - silná role dalších aktérů
3. typ obcí: starosta - spolek
4. typ obcí: spolky - tradiční kulturní nebo sportovní aktivity

Závěry:

- významná **role silné osobnosti** jako hlavního aktéra
- význam velikosti obce - velké obce - lepší předpoklady
- význam **dlouhodobé udržitelnosti aktivit** a širokého okruhu spolupřátelů (institucionálně i lidsky)
- rychlý úspěch založený na **aktivitě malé skupiny aktérů - malý vliv na fyzický stav veřejného prostoru a dominantních budov**
- úspěšná obec s dobrou kvalitou života v obci s tradičním fungujícím společenským životem není závislá na úrovni lidského kapitálu v obci
- **nízký lidský kapitál** může mít vliv na potenciální **nestabilitu dlouhodobé udržitelnosti** rozvoje obce

Příloha: http://geography.cz/wp-content/uploads/2018/02/Úspěšné-obce_AV.pdf